

kine, čiške sosede, sem večkrat slišal reči: „grem v „Kastev“ namesto „v Kastav.“ c) Med Dolino in Klancom, na onem Krasu, je neka vas z imenom Kastevec; mislim, da je to Kastelec. d) Veprinaški glagolite so pred 300 leti večkrat pisali: Kastalščina (territorium Castuanum) mesto Kastavščina. Na Kastaldo pri besedi Kastav jaz nisem nikdar pomislil. e) Kostanj ljubi mokrotno rudečo ilovico, al take imate zdaj okoli grada Kastva malo, vse drugač je po Lovransčini; zato je težko misliti, da so bili gori okoli vas kostanjski gojzdi; vaša zemlja je za hrast po svoji naturi.

Pri tej priložnosti povem svojo etimologično misel o imenu Volosko. Naselili so se morda doli pri morji neki Vlah ali neki Vlaha, ter so sosedje rekli po ondašnjem govoru: Volosko (selo). Malorusi še zdaj govorijo Volosko za naše vlaško (glej Miklošić „Lautlehre“), in zato se motijo zelo, ki pišejo Volovsko ali Voloska, ker ljudje govorijo čisto: Volosko sklanjaje ga za adjectiv. Al mi porečete: Kade so Malorusi! Na to bim jaz odgovoril: da imamo slovanske ušesa, kakor jih nimamo, bimo v čakavščini za čudo veliko naslušali se severoslovansčine. Častna rodbina Vlah je še pri vas. J. V.

Slovanski popotnik.

* *Leptir. Zabavnik za godinu 1859. Izdao Ljudevit Vukotinić. U Zagrebu.* — Kar je zginila „Iskra“, ki jo je izdajal gosp. Ivan Havliček, ni noben zabavnik več v Zagrebu zagledal belega dneva. Radostni smo sprejeli tedaj „Leptir-a“, ki nam je nedavno došel iz preljubega mesta. Pregledavši pa kazalo novega zabavnika in imena pisateljev njegovih, nas je milo ganil spomin, da večina ravno tistih domoljubov, ki so spustili „Leptira“ (Metulja) na dan, so tudi pripomogli, da je leta 1846 „Iskra“ zalesketala na obnebi jugoslavenskem. To je lepo! To je domoljubje terdne korenine! Kakor smo v „Iskri“ brali spise pervakov zagrebških: Ivana Kukuljević-a Saksinskoga, Ljudevita Vukotinić-a in dr. D. Demetra, tako jih beremo v „Leptiru“; pogrešamo v njem le Mirka Bogovića, Ivana Mažuranića, Ognjoslava Ostrožinskoga in — Stanka Vraza; mesto njih so nastopili: M. Ban, J. Sundičić, H. A-ć in pa Slovenec S. Jenko, — navlaščno ali naključno ravno ono število, kot v „Iskri“! S pesmami so obdarili „Leptira“ gospodje: M. Ban, J. Sundičić, H. A-ć, Ivan Kukuljević, S. Jenko, Lj. Vukotinić in dr. D. Demeter. Lepe so vse; ktere so najlepše, naj sodi vsak bravec po svoje. V prevodih se je gosp. dr. Demeter pravega mojstra skazal zlasti v odlomku iz Göthe-ovega „Fausta“, kterega dobro prestaviti v jezik slavenski more le izversten pesnik. Sostavke v prozi sta prinesla gospoda: Ivan Kukuljević („Dva Slavena, pripoviest iz novijega vremena“ in „grad veliki Kalnik“) in pa Lj. Vukotinić („Unutarnji život“ in „Čupori“, pripoviest iz 15. veka“). Pripovest „Dva Slavena“ — resnična zgodba iz let 1847, 1848 in 1849 — je tako mična, da res ne moreš nehati, preden je nisi vse skozi in skozi prebral; rekli bi, da zvonec nosi med vsemi; pa tudi „Veliki Kalnik“ (Kamnik) je krasno cvetje na polji zgodovinskem. Kako milo se bere tu o stari zgodovini zemlje horvaške: „Mala zemlja a toliko silnih neprijateljah, — malo bogastva, a toliko večnih pleniteljah, — malo slaboga pučanstva, a toliko groznih neprestanih vojskah! Ali naši pradedovi neizgubiše u toj lječnoj opasnosti srca i duha“ itd. — V pismih dveh prijateljev pod naslovom „Unutarnji život“ se gosp. Lj. Vukotinić skazuje izversten poznatelj življenja današnjega časa; z živo besedo kara napake današnje gospôske izreje. „Krinolina prekoredna na tielu, a Cviker na oku! — to je karakteristika za djevojku i mladića“ — pravi med drugim — in nadaljuje: „Što će iz toga biti? Ja samo jednu pomoć, jedan liek vidim proti tomu: to su: prirod-

slovne (natureslovne) znanosti i viera.“ Lepa je tudi njegova povest pod naslovom „Čupori“. — Verh vsega krasnega zapopadka nas je razveselilo tudi še to, da — v znamenje bratovske sloge — smo našli donesek slovenskega pesnika v „Leptiru“, kterega vredništvo je po vsem tem v tako dobrih rokah, da ne more v boljih biti. Le ličnijih kamnorisov bi trebalo poskerbeti. In tako sklene „Slov. popotnik“ svoj posel s tem, da navaja besede „Leptirove“ h koncu:

Ak želite, da Vam leptir ne odleti,
A Vi žurno hajdte — ga uzeti!

Dobiva se, kakor smo zadnjič oklicali, tudi pri nas (vredništvu) v Ljubljani.

Kratkočasnice.

* Neki študent je potoval domú na šolske praznike. Ker je precej deleč imel do doma, se mu je že zlo prazna mošnjica čisto posušila. Kako si pomagati? Sila kola lomi. Gré tedaj medpotoma k neki udovi, od ktere je bilo krog in krog znano, da je bogata, ter jo prosi darú. Al nič mu ne dá. Študent nevoljen čez to ji reče: „Škoda, gospá, da niste bili Eva.“ „Zakaj to?“ — zarenči žena nad njim. „Za to, ker potem bi ne bil Adam grešil; Vi bi bili gotovo sami celo jabelko pojedli in bi ne bili Adamu ne grizljeja privošili!“

* Neki kmet vès zaraščen po obrazu in s precejšno brado stopi v kancelijo. — „Pa, da Vi, Štrukel, pridete tak k gosposki in se niste pred obrili!“ — ga pokrega gospod v kancelii. — „Ja, gospod, nikar mi ne zamerite, da me tako kosmatega vidite; — pa jez res nisem tega kriv. Ko sem šel od doma, me je padar čisto obril; — ker pa že tako dolgo čakam, da sem na versto prišel, mi je brada v tem tako dolga zrastle.“

Dopisi.

Iz Gradca 27. jan. Danes so spet 111 jetnikov iz južnih dežel le-sem pripeljali in jih v tukajšno jetnišnico zaperli.

Iz Postojne. ** Kar našo čudokrasno jamo tiče, moramo za lansko leto z vsem dovoljni biti. Obiskovalo in občudovalo jo je 2084 tujcov brez njih poslov. Med temi štejem ljudi skoraj iz vseh krajev sveta; zapisnik tujcov namreč imenuje obiskovavce iz vseh avstrijskih in nemških dežel, potem iz Angležkega, iz Avstralije, Belgije, Brazilije, Danije, iz Francozkega, Finskega, Holandskega, Italijanskega, iz Jave, Indije, Kine, Kube, male Azije, Moldave, iz Norveškega, Portugaljskega, Ruskega, iz Švajce, Škocije, Švedskega, iz Sibirije, Sirije, Somatre, Turčije, Valahije, zedinjenih severno-amerikanskih deržav itd. — Ako prištejemo tem tujcom še 3000 bolj domačih ljudi, ki so obiskali jamo binkoštno praznike, je to pač lepa množica.

Iz Ljubljane. V nedeljo zvečer po osmih so pre-svitla cesarica, spremljaje do Tersta svojo sestro, novoza-ročeno kraljičino naslednico napolitansko, se pripeljali v Ljubljano, kjer so bili slovesno sprejeti; od kolodvora do njih stanovališča so bile vse ulice razsvitljene. Drugo jutro ob osmih so se odpeljali v Terst.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja 30. januarja. — Čeravno tudi še danes nimamo nič gotovega povedati: ali bode vojska ali ne, se je jeziček na politični vagi vendar poslednje dni nekoliko bolj obernal na stran mirú. Iz Pariza se sliši, da cesar Napoleon, ker vidi, da ljudstvo njegovo nikakor noče vojske, je nekako mirnišega duha in to toliko bolj, ker od Angležev sliši, da bodo zoper njega, ako sproži vojsko; zato so nek vojnih ladij že trikrat več pripravili za boj, kakor jih sicer imajo, in ministerstva predsednik